

๔
บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้ทราบความเพียงพอของหนังสือในห้องสมุดวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้
เสนอรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ประกอบด้วย

1. อาจารย์ผู้สอนนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย สังคมศึกษาและการประถมศึกษา
จำนวน 50 คน สำหรับอาจารย์ผู้สอนรายวิชาคัมภีร์วิชาเอกภาษาไทยและวิชาเอก
สังคมศึกษา ต้องการการสอนรายวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาในหลักสูตรวิชาเอกการ
ประถมศึกษาด้วย
2. ประชากรที่เป็นนักศึกษาจากัดเฉพาะนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ระดับปริญญาตรี
หลักสูตร 4 ปี 3 วิชาเอกคือภาษาไทย สังคมศึกษาและการประถมศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่
จำนวนทั้งหมด 376 คน
3. จำนวนหนังสือที่มีในห้องสมุดซึ่งจำนวนบทความหมวดหมู่ตามระบบทศนิยมของคิวอี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม แยกเป็น

1.1 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์

1.2 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา

แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ รูปของคำถามที่ใช้แบ่งเป็น

1. สถานะภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ภาควิชาที่สังกัด

2. ข้อคิดเห็นของอาจารย์ในการใช้หนังสือในด้าน

2.1 วัตถุประสงค์ในการใช้

2.2 ประเภทของหนังสือที่ใช้

2.3 ภาษาของหนังสือที่ใช้

ลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist)

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของหนังสือพิจารณาในด้าน

3.1 ปริมาณ

3.2 คุณภาพ

3.3 ความทันสมัย

4. ความต้องการใช้หนังสือ

4.1 ภาษาไทย

4.2 ภาษาอังกฤษ

ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แต่ละข้อ

มี 3 คำเลือกคือ มาก ปานกลาง น้อย (คุณภาพผนวก ก)

แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเคยมีลำดับชั้นคอนดิงซ์

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อ

นำมาเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถามให้เหมาะสมที่จะใช้ในกลุ่มประชากร

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดมาเรียบเรียงและสร้างแบบสอบถามโดย
รูปของคำถามที่ให้นักเรียนออกเป็นคนคือ

ตอนที่ 1 ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับสถานะภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบ
สอบถาม ได้แก่ ระดับชั้น และวิชาเอกที่กำลังศึกษา

ตอนที่ 2 ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ สภาพการใช้หนังสือในห้องสมุด
ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) แต่ละข้อมี 5 คำเลือก

แบบสอบถามแต่ละข้อ	ให้ความสำคัญไว้	เกี่ยวกับการใช้หนังสือเป็น	5	ระดับ
มากที่สุด	หมายถึง	ใช้มากกว่า	15	เล่มต่อเดือน
มาก	หมายถึง	ใช้	12-15	เล่มต่อเดือน
ปานกลาง	หมายถึง	ใช้	8-11	เล่มต่อเดือน
น้อย	หมายถึง	ใช้	4-7	เล่มต่อเดือน
น้อยที่สุด	หมายถึง	ใช้	0-3	เล่มต่อเดือน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบเกี่ยวกับความต้องการ
ใช้บริการห้องสมุด ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการและมาตราส่วนประมาณค่า

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นปรึกษาผู้รู้ ตรวจสอบ เสนอแนะและปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามที่ได้จากการปรับปรุงแก้ไขแล้วทดลองใช้กับนักศึกษาในโครงการ
กศ.บป. (โครงการจัดการศึกษาเพื่อบุคลากรประจำการ) ของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ที่ไม่ใช่
ตัวอย่างประชากร แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 33 คน นำข้อมูลที่ได้จาก
แบบสอบถามมาปรับปรุงให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อใช้สำหรับประชากรในการวิจัยต่อ
ไป (ดูภาคผนวก ก)

2. แบบสำรวจจำนวนหนังสือที่มีในห้องสมุด ในรูปของตาราง
สำหรับลงรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือ ได้แก่ เลขหมู่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ สำนักพิมพ์
ปีที่พิมพ์ จำนวนเล่ม วันเดือนปีที่พิมพ์ครั้งล่าสุด (ดูภาคผนวก จ)

3. แบบสำรวจการยืมหนังสือของอาจารย์ (ดูภาคผนวก จ)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยลำดับดังนี้

1. ให้นำแบบสอบถาม แจกให้อาจารย์ผู้สอน 50 ฉบับ และแจกให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากรจำนวน 376 ฉบับ
จากแบบสอบถามที่แจกให้อาจารย์ 50 ฉบับ ได้รับคืน 43 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.00 ส่วนที่แจกให้นักศึกษา 376 ฉบับ ได้รับคืน 361 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.01
2. สํารวจจำนวนหนังสือที่มีในห้องสมุด โดยตรวจสอบการเรียงหนังสือบนชั้นให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย แล้วนับจำนวนหนังสือ ความหมวดหมู่ที่กำหนดให้ กับรายวิชา ความหลักสูตร 3 วิชาเอกคือภาษาไทย สังคมศึกษา และการประถมศึกษา (ดูภาคผนวก ง) ลงรายละเอียดในแบบสำรวจที่กำหนด ระยะเวลาที่ทำการสำรวจหนังสืออยู่ระหว่างเดือน มีนาคม 2529 รวม 1 เดือนซึ่งเป็นช่วงหลังการสอบปลายภาค และไม่มีการใช้หนังสือในห้องสมุด
3. เก็บสถิติการยืมหนังสือออก ของผู้ใช้ห้องสมุดเป็นเวลา 2 ภาคการศึกษา ปีการศึกษา 2529 (มิถุนายน-กันยายน 2529 และพฤศจิกายน 2529-กุมภาพันธ์ 2530)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้มา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เป็นลำดับดังนี้
  - 1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
  - 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับความเพียงพอของหนังสือทั้งด้านปริมาณ คุณภาพและความทันสมัย ตลอดจนความต้องการใช้หนังสือภาษาไทย และภาษาอังกฤษ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้บริการของห้องสมุดของนักศึกษา

นำมาแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอในรูปตาราง และบรรยายประกอบตาราง

1.2.1 กำหนดน้ำหนักหรือคะแนนของระดับความคิดเห็นดังนี้

แบบสอบถามของอาจารย์ แบ่งเป็น 3 ระดับ

มาก	ให้คะแนนเป็น	3
ปานกลาง	ให้คะแนนเป็น	2
น้อย	ให้คะแนนเป็น	1

แบบสอบถามของนักศึกษา กำหนดน้ำหนัก เป็น 5 ระดับ

มากที่สุด	ให้คะแนนเป็น	5
มาก	ให้คะแนนเป็น	4
ปานกลาง	ให้คะแนนเป็น	3
น้อย	ให้คะแนนเป็น	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนนเป็น	1

1.2.2 สรุจแบบสอบถามเพื่อบันทึกรอยคะแนน (Tally) เพื่อหาจำนวนของผู้ตอบแต่ละความเห็นและคิดค่าร้อยละ

1.2.3 หาค่าเฉลี่ย เพื่อพิจารณาความสำคัญที่กลุ่มประชากรสนองตอบต่อแบบสอบถามแต่ละข้อ อัตราการแปลค่ามีดังนี้คือ

แบบสอบถามของอาจารย์แปลค่า 3 ระดับ

มากกว่า 2.50	แปลค่า	มาก	(ม)
1.50 - 2.49	แปลค่า	ปานกลาง	(ป)
0.00 - 1.49	แปลค่า	น้อย	(น)

แบบสอบถามของนักศึกษานแปลค่า 5 ระดับ

มากกว่า 4.50	แปลค่า	มากที่สุด	(ม.ส.)
3.50 - 4.49	แปลค่า	มาก	(ม)
2.50 - 3.49	แปลค่า	ปานกลาง	(ป)

1.50 - 2.49	แปลค่า	น้อย	(น.)
ต่ำกว่า 1.50	แปลค่า	น้อยที่สุด	(น.ส.)

2. ข้อมูลจากการสำรวจหนังสือที่มึนในห้องสมุด จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในรายวิชาตามหลักสูตรของ 3 วิชาเอกและสถิติการยืมหนังสือของอาจารย์และนักศึกษา คิดค่าร้อยละ และค่า เค-สมควร์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนหนังสือกับรายวิชาตามหลักสูตรและหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนหนังสือ และการใช้หนังสือในห้องสมุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอ ในรูปของตาราง และบรรยายประกอบตาราง ในบทต่อไป

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าร้อยละ (Percents) ของข้อมูล

ใช้สูตร
$$P = \frac{F}{N} \times 100$$

P   มหณค่า ร้อยละ

F   มหณค่า ผู้ตอบแต่ละรายการ

N   มหณค่า จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

2. การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean, $\bar{X}$)

ใช้สูตร
$$\bar{X} = \frac{fx}{N}$$

X   มหณค่า ค่าเฉลี่ย

fx   มหณค่า ผลรวมของค่าข้อมูลแต่ละรายการ

N   มหณค่า จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

3. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

ใช้สูตร

$$S. D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

f   มหนค่า ความถี่ของผู้ตอบแต่ละรายการ

x   มหนค่า ค่าที่กำหนดจากปริมาณการใช้

N   มหนค่า จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

4. การหาค่า ไค-สแควร์ (Chi-square χ^2)

ใช้สูตร $\chi^2 = \frac{(O-E)^2}{E}$

O   = ความถี่ที่เกิดขึ้นจริง (Observed Frequency)

E   = ความถี่ที่คาดหวัง (Expected Frequency)